

Eindrapport

Waardering openbare ruimte

2009-2015

Een analyse van de gemiddelde waardering op
onderdelen van beheer

Juli 2016

Uitgave : Team Kennis en Verkenning
Naam : Remmelt Bos en Margreet Nuus
Telefoonnummer : 0570 693695
Mail : rj.bos@deventer.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Conclusies	5
Inleiding	7
Aanleiding	7
Onderzoeksopzet	7
Leeswijzer	8
Hoofdstuk 1	11
Hoofdstuk 2	13
Hoofdstuk 3	16
Hoofdstuk 4	17
Hoofdstuk 5	19
Hoofdstuk 6	21
Hoofdstuk 7	25
Bijlagen	27
1. Beheergebieden	27
2. Respons	28

Samenvatting

Om het jaar peilt de gemeente onder haar bewoners de waardering voor de technische staat en het onderhoud van de openbare ruimte. De resultaten daarvan treft u aan in deze rapportage.

De vragen van deze bewonerspeiling zijn gebaseerd op de Monitor openbare ruimte (MOR).¹ Voor de MOR schouwen vakspecialisten van de gemeente twee keer per jaar de openbare ruimte. Op meer dan 200 meetpunten in de gemeente wordt de openbare ruimte dan beoordeeld op het kwaliteitskenmerk 'schoon' en het groen, de verharding, de verlichting, de bewegwijzering en het straatmeubilair op het kwaliteitskenmerk 'heel'.

Deze rapportage biedt een overzicht van de resultaten vanaf 2009. Het is de laatste keer dat op deze wijze de waardering is onderzocht, omdat de gemeente is overgegaan op een andere systematiek van schouwen. Het onderzoek en de rapportage naar de waardering door de inwoners zal hierop worden aangepast.

Resultaten

Schoon

- De resultaten van 6 van de 12 indicatoren zijn positief te noemen. Dat wil zeggen dat minder dan 30% van de bewoners aangeeft dat bijvoorbeeld grof zwerfvuil (heel) veel voorkomt in 2015.
- Als we kijken naar grof, fijn en natuurlijk zwerfvuil, dan zijn de resultaten van 2015 iets negatiever dan 2013. Meer dan 30% van de inwoners geeft aan dat natuurlijk zwerfvuil op de weg en in het groen (heel) veel voorkomt.
- Onkruid op de openbare weg komt volgens de respondenten in 2015 aanmerkelijk vaker voor dan in 2013. De overgang naar chemievrij bestrijden van onkruid op de weg bij een gelijkblijvend budget, vormt een verklaring voor deze verandering.
- Ook bij de indicator onkruid in de groenzone is een aanzienlijke verslechtering te zien.
- Hondenpoep in het groen is voor het eerst sinds de metingen niet meer de slechtst scorende indicator, maar toch geeft in 2015 nog 46% van de inwoners aan dat hondenpoep (heel) veel voorkomt in hun buurt.

Groen

- Er is een opvallende scheiding ontstaan tussen de waardering van de *hoeveelheid* beplanting, gras en bomen en het *onderhoud* daarvan. Waar de scores voor de hoeveelheid gelijk blijven ten opzichte van 2013, zijn de scores voor het onderhoud verslechterd. September 2015 was een natte maand. Gras en beplanting zijn sneller gegroeid en moeilijk te onderhouden. Daarnaast is er bezuinigd in het onderhoud van de hagen.
- Het slechtst beoordeelde aspect van het onderdeel groen is het onkruid in de boomspiegel. De verklaring voor de lagere waardering in 2015 is een wijziging in het onderhoudsplan van de boomspiegels: in plaats van vier keer per jaar wordt één keer per jaar onderhoud gepleegd.

¹ Gemeente Deventer (2016). *Eindrapport Monitor openbare ruimte 2009-2015. Een analyse op de onderdelen van beheer.*

- Meer dan een derde deel van de bewoners vindt dat opgedrukte bestrating (heel) veel voorkomt. Dit kan worden verklaard doordat in Deventer relatief veel grote en oude straatbomen staan.

Verharding

- Al sinds 2009 beoordeelt meer dan 30% van de bewoners het onderhoud van de bestrate voetpaden als (zeer) slecht. Dit heeft een relatie met de het versoberde onderhoudsplan van de boomspiegels en de wortelwerking van de vele grote en oude straatbomen die de bestrating opdrukken.
- De andere vijf indicatoren worden positief beoordeeld.

Verlichting

- Al sinds het begin van de peilingen wordt het aantal lantaarnpalen en de hoeveelheid licht (zeer) positief beoordeeld. Dit is ook in 2015 het geval.
- Het onderdeel verlichting bevat de drie meest positief beoordeelde indicatoren van dit onderzoek.

Bewegwijzering

- Het beeld van de bewegwijzering in op de openbare ruimte is zeer positief en wijkt nauwelijks af van eerdere metingen.
- Ook het percentage scheve bewegwijzeringsborden is laag en stabiel gebleven. Zes procent meent dat dit (heel) veel voorkomt.

Meubilair

- Vanaf de eerste meting zijn de Deventenaren redelijk positief over de hoeveelheid en het onderhoud van de banken en boven- en ondergrondse verzamelcontainers.
- Ook over de hoeveelheid en het onderhoud van de afzetspalen zijn Deventenaren positief. Het aandeel (zeer) slecht ligt in 2015 op 10%.
- Het oordeel over de afvalbakken is verslechterd met 7 procentpunten tussen 2013 en 2015. In 2015 beoordeelt 51% van de inwoners de *hoeveelheid* afvalbakken als (zeer) slecht. Deze indicator staat op de derde plaats van slechtst beoordeelde indicatoren. In de afgelopen jaren is een begin gemaakt met het verwijderen van afvalbakken. Hier wordt de komende jaren mee doorgegaan. De verwachting is dat de waardering voor deze indicator daardoor verder zal afnemen.
- Bewoners zijn in toegenomen mate negatief over de mate waarin de afvalbakken vol zijn (2015: 55% zegt (zeer) vaak) en rommel naast of onder de bak ligt (2015: 56% zegt (zeer) vaak). Mogelijk dat de invoering van Diftar en het dumpen van huisvuil in de openbare bakken hier een rol bij heeft gespeeld. Het zijn de slechtst beoordeelde indicatoren uit het hele onderzoek van 2015.

Meer geld besteden of juist bezuinigen

- Top 3 bij meer besteden is: schoonhouden, onderhoud groen en onderhoud verharding
- Top 3 bij bezuinigen is: meubilair, bewegwijzering en hoeveelheid groen
- Veel meer bewoners dan in de vorige jaren kiezen er nu voor om het geld te besteden aan het onderhoud van het groen. Dit onderdeel was altijd stabiel op 16%, maar stijgt nu ineens naar 24%.

Conclusies

Zeven opvallende indicatoren

In dit onderzoek hebben we onderzocht hoe inwoners van Deventer de openbare ruimte waarderen in de periode van 2009 tot en met 2015. De waardering voor de openbare ruimte is gemeten aan de hand van 49 indicatoren. Uit de resultaten trekken we de conclusie dat er zeven indicatoren zijn die opvallen. Deze indicatoren scoren het meest negatief bij de laatste peiling in 2015 of zijn meer dan tien procentpunten verslechterd ten opzichte van de vorige peiling in 2013.

Tabel 1: Opvallende indicatoren

<i>Indicator</i>	<i>Behorend bij onderdeel</i>	<i>Percentage inwoners met negatieve beoordeling in 2015</i>
Rommel naast of onder afvalbak	Meubilair	56% vaak of zeer vaak
Afvalbakken vaak vol	Meubilair	55% vaak of zeer vaak
Hoeveelheid afvalbakken	Meubilair	51% slecht of zeer slecht
Hondenpoep groenzone	Schoon	46% veel of heel veel
Onkruid groenzone	Schoon	45% veel of heel veel
Onkruid openbare weg	Schoon	45% veel of heel veel
Onkruid boomspiegel	Waardering groen	42% veel of heel veel

Per indicator wordt nu verder toegelicht waarom deze opvalt en beknopt weergegeven waar dit (mogelijk) door wordt veroorzaakt.

- **Rommel naast of onder afvalbak**

Deze indicator is de slechtst beoordeelde indicator in 2015. Ten opzichte van de vorige peiling in 2013 is de indicator minder goed beoordeeld. Sinds de invoering van Diftar in 2013, betalen bewoners voor het aanbieden van restafval. Hierdoor wordt huisvuil ook weleens in de openbare afvalbakken gegooid. Wanneer de bakken vol zijn, zet men het afval er naast of er onder. Bovendien is het aantal afvalbakken afgenomen. Hoewel we dit niet hebben onderzocht, kunnen deze twee ontwikkelingen een verklaring vormen voor de minder goede beoordeling.

- **Afvalbakken vaak vol**

Deze indicator staat op de tweede plaats van minst goed beoordeelde indicatoren. Van de inwoners geeft 55% aan dat de afvalbakken vol zijn. Ook hier is sprake van een verslechtering in de beoordeling ten opzichte van de vorige peiling. Net als bij de bovenstaande indicator kan de invoering van Diftar en de afname van het aantal afvalbakken hierbij een rol hebben gespeeld.

- **Hoeveelheid afvalbakken**

Het oordeel over de afvalbakken is verslechterd met 7 procentpunten tussen 2013 en 2015. In 2015 beoordeelt 51% van de inwoners de hoeveelheid de afvalbakken als (zeer) slecht. In de afgelopen jaren is de gemeente gestart met het verminderen van het aantal afvalbakken. Dit is nu terug te zien in de beoordeling van de bewoners.

- **Hondenpoep groenzone**

Deze indicator is voor het eerst sinds de metingen niet meer de slechtst scorende. Dit wordt veroorzaakt door aanzienlijke verslechtingen bij de onderdelen over afvalbakken. Sinds de laatste peiling is sprake van een breuk met de negatieve trend.

- **Onkruid openbare weg**

Deze indicator laat al vanaf 2009 een negatieve trend zien. In 2015 zien we een forse verslechting ten opzichte van 2013, de grootste verslechting van alle indicatoren uit dit onderzoek. Circulus/ Cambio is sinds mei 2013 overgegaan op chemievrij bestrijden. Dit heeft geleid tot meer onkruid aangezien het bij een gelijkblijvend budget lastiger is onkruid te bestrijden zonder gebruik van de pesticide glyfosaat.

- **Onkruid groenzone**

Tussen 2013 en 2015 zien we een forse verslechting van 32% naar 45% (heel) veel onkruid in het groen. Dit is opmerkelijk, aangezien niets is gewijzigd in de bestrijding van onkruid in het groen.

- **Onkruid boomspiegel**

Ook bij deze indicator is sprake van een aanzienlijke verslechting van 13 procentpunten tussen de laatste twee peilingen. De verklaring voor deze lagere waardering is een bezuiniging in het onderhoudsplan van de boomspiegels: in plaats van vier keer per jaar, wordt er sinds 2013 eenmaal per jaar onderhoud gepleegd.

Best beoordeelde indicatoren

We hebben bij geen enkele indicator uit het onderzoek een aanzienlijke *daling* van het aandeel negatieve beoordelingen gezien tussen de laatste twee peilingen.

Wanneer we kijken naar de positieve kant van de beoordelingen, dan zijn er 7 indicatoren die meer dan 70% (heel) weinig of (zeer) goed scoren. Het onderdeel verlichting is al jarenlang het best beoordeelde onderdeel.

Tabel 2: Best beoordeelde indicatoren

<i>Indicator</i>	<i>Behorend bij onderdeel</i>	<i>Percentage inwoners met positieve beoordeling in 2015</i>
Lantaarnpaal scheef/ klep ontbreekt	Verlichting	85% weinig of heel weinig
Aantal lantaarnpalen	Verlichting	79% goed of zeer goed
Verlichting brandt niet	Verlichting	78% weinig of heel weinig
Bewegwijzeringsborden scheef	Bewegwijzering	73% weinig of heel weinig
Hoeveelheid licht	Verlichting	73% goed of zeer goed
Leesbaarheid verkeersborden	Bewegwijzering	71% goed of zeer goed
Hoeveelheid bomen	Waardering groen	70% goed of zeer goed

Inleiding

Aanleiding

MOR: Monitor Openbare Ruimte

Tot en met 2015 maakte de gemeente Deventer ieder halfjaar de balans op over de technische staat en het onderhoud van de openbare ruimte.² Dit gebeurde door middel van een schouw die in de maanden mei en september werd gehouden. Vakspecialisten van de gemeente beoordeelden dan de openbare ruimte op het kwaliteitskenmerk 'schoon'. Het groen, de verharding, de verlichting, de bewegwijzering en het straatmeubilair werden beoordeeld op het kwaliteitskenmerk 'heel'. De beoordeling vond plaats op 223 meetpunten die verspreid over de gemeente waren vastgelegd.

De verkregen inzichten werden gebruikt voor het opstellen van de onderhoud- en inrichtingsplannen. Het vormde ook de basis voor de afspraken met de externe uitvoerende partij over de kwaliteit van het onderhoud en het beheer van de openbare ruimte.

WOR: Waardering Openbare Ruimte

Dit technische inzicht over de openbare ruimte is om het jaar aangevuld met inzicht in de mate waarin inwoners de openbare ruimte waarderen. Team Kennis en Verkenning van de gemeente Deventer heeft daarom net als in 2008, 2009, 2011 en 2013 een burgerpeiling uitgevoerd. De resultaten daarvan treft u aan in deze rapportage.

Onderzoekopzet

Meetpunten en beheergebieden

Verspreid over de gemeente telt de MOR 223 meetpunten. Bij de eerste peiling in 2008 is afgesproken om per meetpunt aan circa 2 à 3 bewoners te vragen hoe zij de verschillende aspecten van de openbare ruimte waarderen. De oppervlakte van de gemeente is daarvoor eerst in een aantal beheergebieden verdeeld, die weer zijn samengesteld uit bij elkaar horende buurten. Zie voor de volledigheid de lijst in bijlage 1. Het buitengebied en het industrieterrein zijn buiten beschouwing gelaten. Deze gebieden hebben een te beperkt aantal meetpunten en inwoners.

Opbouw vragenlijst

In de vragenlijst konden de respondenten op een vijfpuntsschaal aangeven in welke mate verschillende onderdelen van de openbare ruimte 'schoon' of 'heel' zijn in hun buurt of directe leefomgeving. Denk daarbij bijvoorbeeld aan grof, fijn en natuurlijk zwerfvuil in de groenzone en op de openbare weg. Waar nodig zijn de vragen toegelicht met een foto. Dit levert 49 beoordeelde indicatoren op.

Respons

In de maanden september en oktober van het afgelopen jaar zijn per gebied – afhankelijk van de te verwachten respons – gemiddeld 175 willekeurige inwoners uitgenodigd om een schriftelijke vragenlijst in te vullen. Ervaringen van voorgaande jaren leerden dat per gebied

² Gemeente Deventer (2016). *Eindrapport Monitor openbare ruimte 2009-2015. Een analyse op de onderdelen van beheer.*

minimaal 35 tot 40 respondenten noodzakelijk zijn om een goed beeld van de beleving te krijgen. De totale respons op de schriftelijke vragenlijst bedroeg 32% en is voldoende om statistisch nauwkeurige en betrouwbare uitspraken te kunnen doen voor de gehele gemeente.

Per beheergebied varieert de respons van 22% in de Rielervijk en Rivierenwijk tot bijna 50% in Colmschate-Zuid en Bathmen, zie ook bijlage 2. Uit het oogpunt van kostenbeheersing is er voor gekozen om op het niveau van beheergebied ruimere marges te hanteren voor de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid.

Uit het geringe aandeel respondenten dat in de antwoorden weet niet of geen mening aankruiste, kan worden geconcludeerd dat de vragen goed zijn begrepen en serieus zijn ingevuld. Ook het aandeel respondenten dat niet van toepassing aankruiste, is in het algemeen gering. Uitzonderingen daarop zijn niet in alle beheergebieden voorkomende zaken zoals drijfvuil, onderhoud zandpaden, hoeveelheid en onderhoud van boven- en ondergrondse verzamelcontainers of afzetpalen.

Weging

In deze rapportage wordt ingegaan op de gemiddelde waardering door de Deventer burgers. Bij de berekening van het gemiddelde is gewogen naar de oorspronkelijke verdeling van 180 meetpunten over de verschillende beheergebieden.

Overgang naar nieuwe waardering openbare ruimte

Het is de laatste keer dat we op deze manier de waardering van de openbare ruimte hebben onderzocht en daar op deze wijze over hebben gerapporteerd. Vanaf 2016 is de gemeente overgegaan op een nieuwe manier van schouwen volgens de systematiek van Beeldkwaliteit openbare ruimte van het kennisplatform CROW. Het onderzoek naar en de rapportage van de waardering van de openbare ruimte zal hierop worden aangepast.

Leeswijzer

Vergelijking door de jaren heen

In deze rapportage kunt u lezen hoe de Deventenaar de openbare ruimte in 2015 waardeert. Daarnaast wordt een vergelijking gemaakt met de resultaten van eerdere peilingen vanaf 2009. De nadruk ligt daarbij op de wijzigingen tussen de laatste twee peilingen in 2013 en 2015. Daarom wordt bij ieder hoofdstuk beknopt teruggeblikt op de peiling van 2013. Zo kunt u in een paar regels lezen wat destijds de stand van zaken was.

Uitzonderingsrapportage

De rapportage heeft de vorm van een uitzonderingsrapportage. Dit houdt in dat naast de gemiddelde waardering, ook de beheergebieden worden genoemd die relatief gezien het minst goed scoren. We willen hierbij de volgende opmerking plaatsen: als Deventenaren gemiddeld genomen erg tevreden zijn over de openbare ruimte, dan hoeft het niet te betekenen dat bewoners in het slechtst scorende gebied erg ontevreden zijn. Beheergebieden waarin meer dan 30% van de bewoners op een aspect een negatieve beoordeling geeft, noemen we een "aandachtsgebied".

Een compleet overzicht van de scores van alle beheergebieden per indicator is in een aparte A3-rapportage uitgewerkt. Deze gedetailleerde informatie is vooral van belang voor de gemeentelijke technische specialisten op de verschillende terreinen van de openbare ruimte.

Indeling rapportage

- De beleving van hoe schoon men de openbare ruimte ervaart vindt u terug in hoofdstuk 1.
- In hoofdstuk 2 wordt ingegaan hoe men de verschillende groenvoorzieningen in de openbare ruimte beoordeelt. Ook wordt ingegaan op de mate waarin onkruid in de boomspiegels voorkomt en of de bestrating door de boomwortels wordt opgedrukt.
- De beoordeling van het onderhoud van de verharding vindt u terug in hoofdstuk 3.
- In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de beoordeling van de verlichting en in welke mate deze het ook doet.
- De waardering van de aanwezige bewegwijzering en de leesbaarheid ervan komt terug in hoofdstuk 5.
- In het daaropvolgende hoofdstuk 6 wordt een beoordeling gegeven van het straatmeubilair, van afvalbakken en banken tot afzetpalen toe.
- Tot slot wordt in hoofdstuk 7 een beeld geschetst waar bij de bewoners de prioriteit ligt als zij € 100.000 extra mogen besteden voor de openbare ruimte. Daarnaast wordt ook ingegaan op de vraag op welke onderdelen men zou willen bezuinigen.

Hoofdstuk 1

Hoe schoon is de openbare ruimte?

De vraag hoe schoon de bewoners de openbare ruimte ervaren is in kaart gebracht aan de hand van de scores op een groot aantal aspecten uiteenlopend van zwerfvuil, onkruid, drijfvuil, graffiti tot hondenpoep.

Zwerfvuil

Als we kijken naar de zes indicatoren over zwerfvuil (grafiek 1a) dan zien we dat in 2015 de resultaten iets zijn achteruitgegaan ten opzichte van 2013. Bij natuurlijk zwerfvuil op de verharding en in de beplanting zijn de resultaten het meest verslechterd. Meer dan 30% van de inwoners is bij deze indicatoren van mening dat dit (heel) veel voorkomt. Bij de achteruitgang van natuurlijk en fijn zwerfvuil op de weg speelt mee dat de inzet van de veegmachines in periode van het onderzoek onvoldoende effectief is geweest.

Voorstad en Rivierenwijk vormen bij alle 6 indicatoren van zwerfvuil een aandachtsgebied. Ook Tuindorp (5x), Rielerwijk, Borgele/Platvoet en Colmschate-Noord (4x) zijn bij de meeste van deze indicatoren een aandachtsgebied. In de Binnenstad, de Hoven en de Vijfhoek is er volgens de bewoners het minst sprake van grof, fijn en natuurlijk zwerfvuil. In deze beheergebieden komt het aandeel (heel) veel niet boven de 30% uit.

Onkruid

Tussen 2013 en 2015 is een aanzienlijke verslechtering te zien in de waardering van het onkruid op de openbare weg (grafiek 1b). Het aandeel bewoners dat meent dat dit (heel) veel voorkomt, is gestegen met 16%-punten tussen de laatste twee peilingen. De uitvoerende partij Circulus/ Cambio is sinds mei 2013 overgegaan op chemievrij bestrijden. Dit heeft geleid tot meer onkruid aangezien het bij een gelijkblijvend budget lastiger is onkruid te bestrijden zonder gebruik van de pesticide glyfosaat. Door het minder goed verwijderen van het onkruid, blijven er meer wortels en zaden achter die weer uitgroeien tot nieuwe onkruidplantjes. Deze cyclus herhaalt en versterkt zich, waardoor het kwaliteitsniveau vanaf 2013 geleidelijk aan is verlaagd. Bij laatste schouwopname geldt bovendien dat het natte weer in die periode heeft gezorgd voor de groei van veel onkruid.

Ook is een aanzienlijke verslechtering te zien in de waardering van het onkruid in de groenzone (stijging 13%-punten tussen 2013 en 2015). Hier is geen duidelijke verklaring voor aan te wijzen. Er is in elk geval niets veranderd in de wijze waarop het onkruid in het groen wordt bestreden.

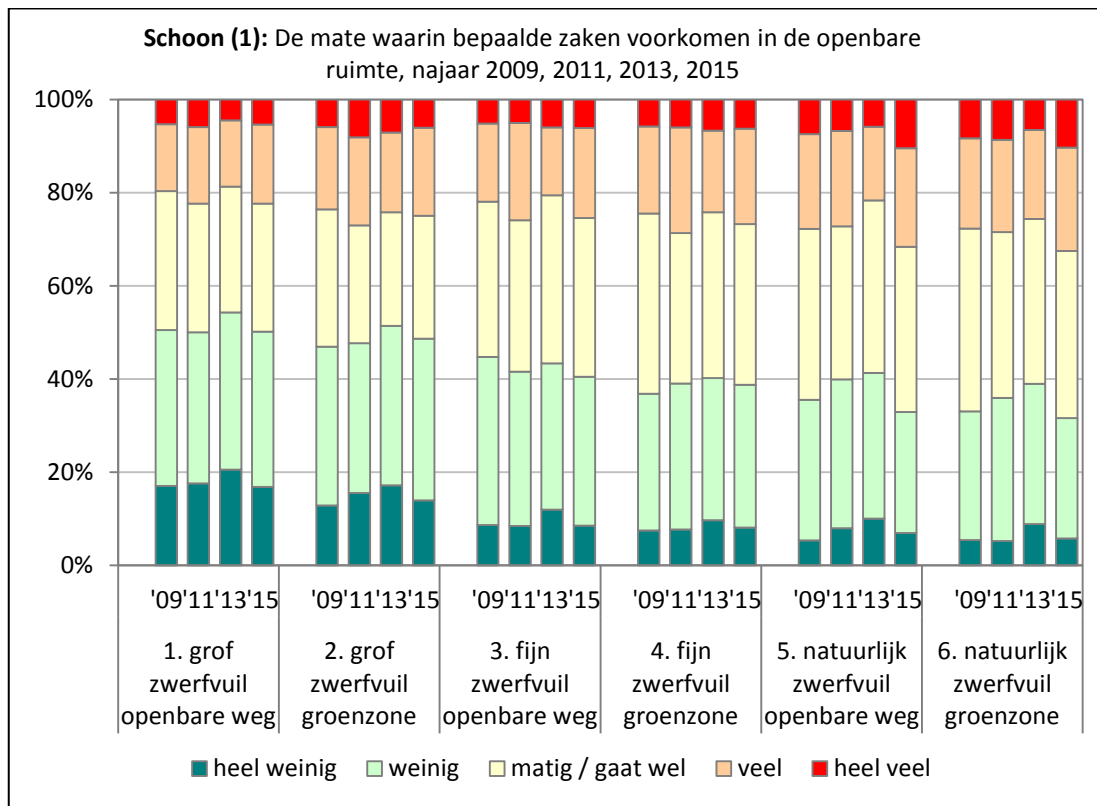
Drijfvuil, graffiti en hondenpoep

De indicatoren 9-12 scoren in 2015 allemaal iets positiever dan in 2013. Hondenpoep in het groen komt volgens 46% van de inwoners (heel) veel voor. Deze indicator is voor het eerst sinds de peilingen niet meer de slechtst beoordeelde indicator. In 2015 staat hondenpoep in het groen op de vierde plaats van minst goed beoordeelde indicatoren.

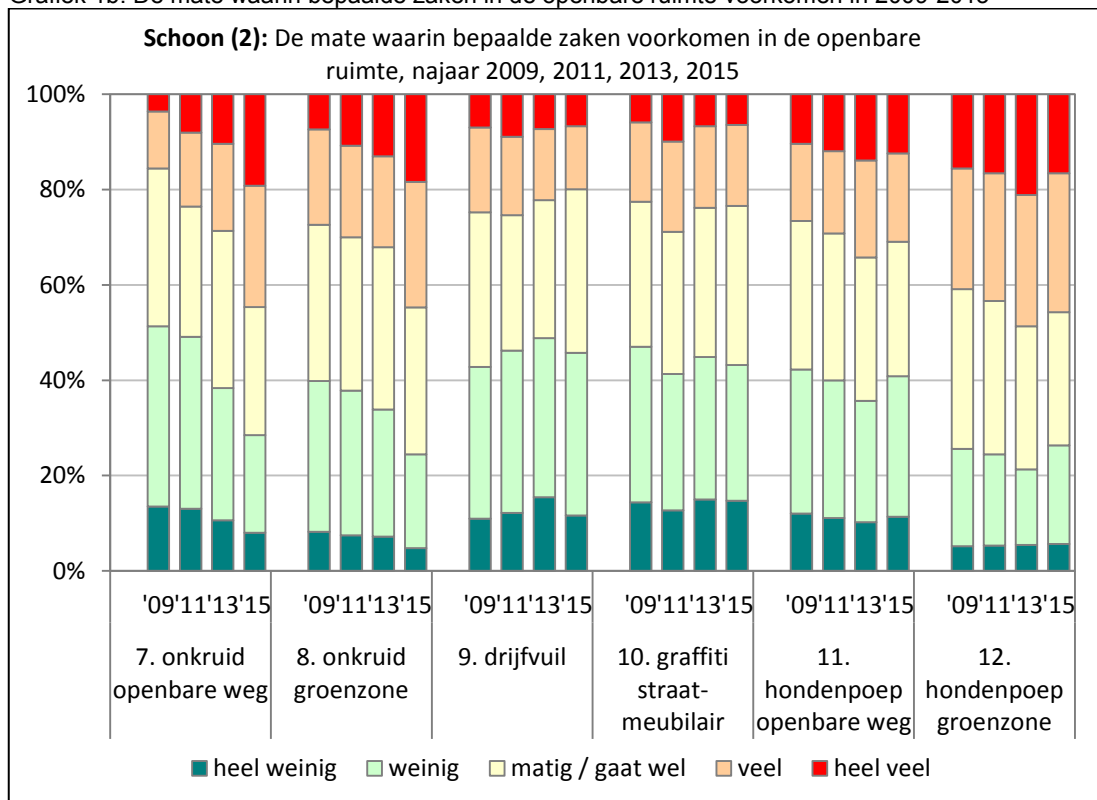
Terugblik 2013

In 2013 was het beeld voor 9 van de 12 indicatoren positief te noemen. Bij onkruid in de groenzone en hondenpoep op de openbare weg was het beeld iets minder positief. Het minst positief was toen ook het beeld voor hondenpoep in de groenzones, buiten de losloopegebieden om. De helft van de respondenten gaf aan dat dit (heel) veel voorkwam.

Grafiek 1a: De mate waarin bepaalde zaken in de openbare ruimte voorkomen 2009-2015

Grafiek 1b: De mate waarin bepaalde zaken in de openbare ruimte voorkomen in 2009-2015

Hoofdstuk 2

Waardering groen in de openbare ruimte

Bij het onderdeel groen in de openbare ruimte hebben we een beoordeling gevraagd over de hoeveelheid beplanting, gras en bomen. Ook is gevraagd naar het onderhoud ervan.

De grafieken 2a en 2b laten een overwegend groene kleur zien: positief dus. Toch zien we een opvallende scheiding ontstaan tussen de waardering van de *hoeveelheid* beplanting, gras en bomen en het *onderhoud* daarvan. Waar de scores voor de hoeveelheid in 2015 gelijk zijn gebleven ten opzichte van 2013, zijn de scores voor het onderhoud verslechterd. Deze verslechtingen variëren tussen 4%-punten (onderhoud gazongras) en 6%-punten (onderhoud natuurlijke beplanting en onderhoud bomen). Dit leidt ertoe dat er voor het eerst een indicator door de 30%-grens heengaat: het onderhoud van de natuurlijke beplanting wordt door 31% als (zeer) slecht beoordeeld.

September 2015 was een relatief natte maand. Door de vele regen groeit het gras sneller. Tegelijkertijd bemoeilijkt de drassige ondergrond het maaien. Ook de beplanting groeit tijdens een natte periode sneller. Dit kan een verklaring zijn voor de lagere waardering in 2015.

Daarnaast vormen bezuinigingen in het groenonderhoud een mogelijke verklaring voor de verslechtingen bij de beoordeling van het onderhoud.

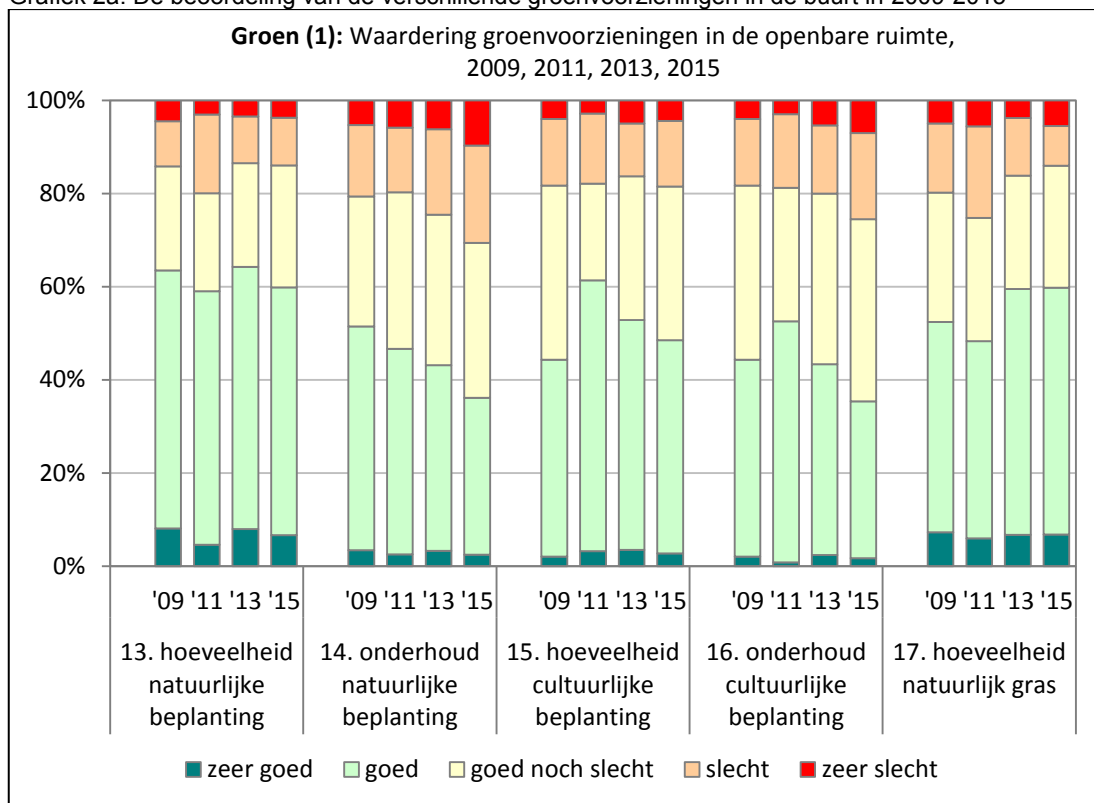
- Op het *onderhoud van het gazongras* is bezuinigd door delen om te vormen tot bloemgras. Dit type gras vergt minder onderhoud. Het gras is dan hoger en er groeien bloemen en kruiden. Mogelijk beoordelen de bewoners dit bloemgras nog als gazongras.
- Ten tweede is er bezuinigd op het *onderhoud van de culturele beplanting* (hagen). Sinds enkele jaren worden de hagen één keer per jaar gesnoeid.
- Ook is het onderhoudsplan van de *boomspiegels* versoerd.

Het Oostrik en Schalkhaar zijn van deze 10 indicatoren het vaakst aandachtsgebied, namelijk 4 van de 10 keer. Ook Voorstad en Diepenveen zijn relatief vaker aandachtsgebied: 3 keer.

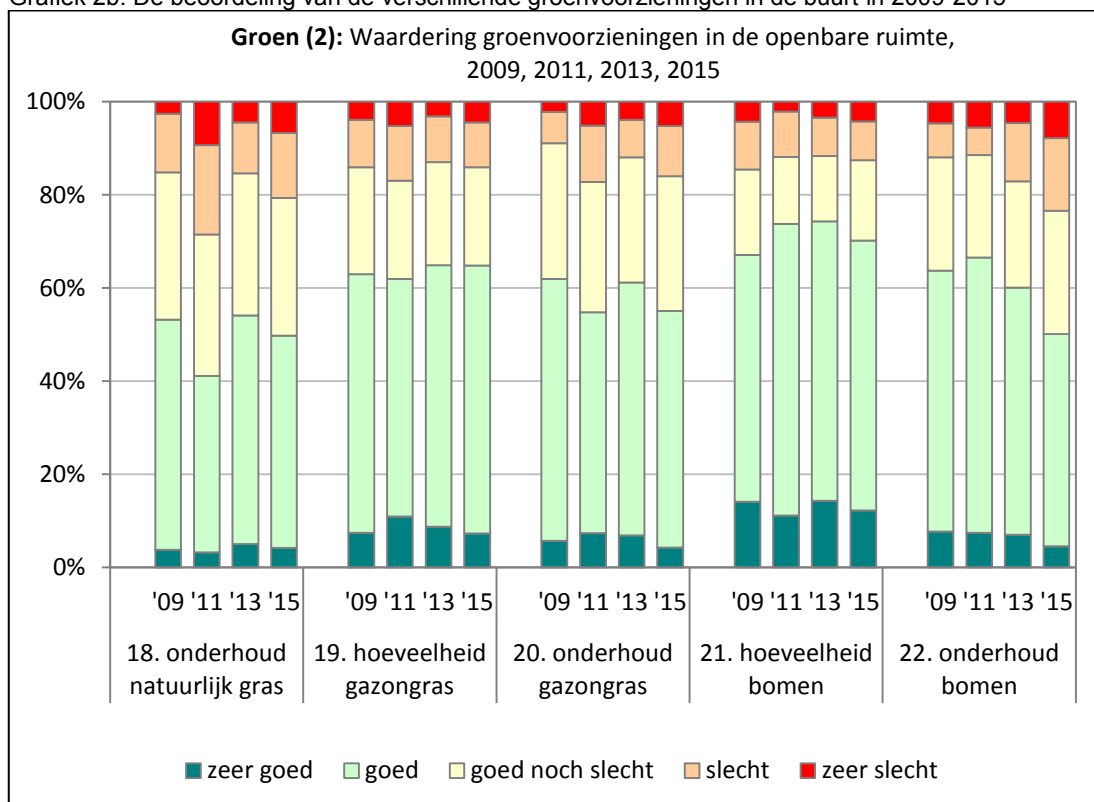
Terugblik 2013

Het beeld voor de groenaspecten in 2013 was positief. Met uitzondering van het onderhoud op natuurlijke beplanting, beoordeelde maximaal 20% van de respondenten de verschillende groenaspecten als (zeer) slecht. Het algemene positieve beeld vertaalde zich ook naar de afzonderlijke beheergebieden. Een enkele keer beoordeelde meer dan 30% van de respondenten een indicator als (zeer) slecht.

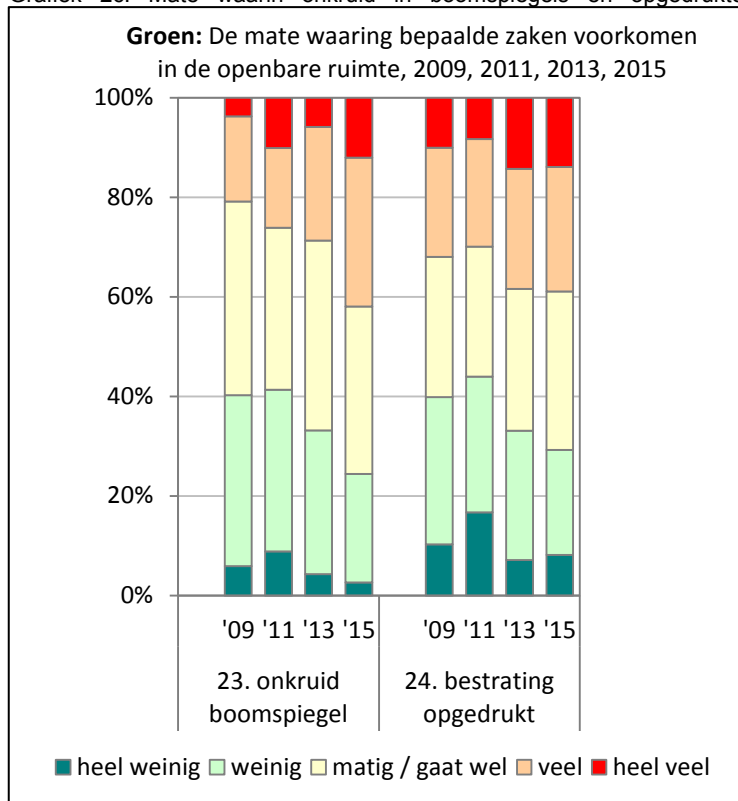
Grafiek 2a: De beoordeling van de verschillende groenvoorzieningen in de buurt in 2009-2015

Grafiek 2b: De beoordeling van de verschillende groenvoorzieningen in de buurt in 2009-2015

Grafiek 2c: Mate waarin onkruid in boomspiegels en opgedrukte bestrating voorkomt in 2009-2015

Onkruid boomspiegel

De minst goed beoordeelde indicator van het onderdeel groen in 2015 is het onkruid in de boomspiegel. 42% van de Deventenaren beoordeelt de hoeveelheid als (heel) veel. Vrijwel alle gebieden worden minder goed beoordeeld dan in 2013. Alleen Centrum, Binnenstad en De Hoven zijn *geen* aandachtsgebied. Er zijn twee keer zoveel aandachtsgebieden als bij de vorige meting. In Schalkhaar, Rielervijk, Tuindorp, Oostrik, Voorstad en Diepenveen heeft zelfs de helft van de respondenten de mate van onkruid als (heel) veel beoordeeld. Een verklaring voor deze lagere waardering kan gezocht worden in een wijziging in het onderhoudsplan van de boomspiegels: in plaats van viermaal wordt nu eenmaal per jaar onderhoud gepleegd.

Bestrating opgedrukt

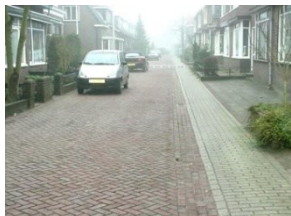
Opgedrukte bestrating komt in 2015 volgens 39% van de bewoners (heel) veel voor. Dit percentage is vergelijkbaar met 2013. In Deventer staan relatief veel grote en oude straatbomen. Daarnaast is het onkruid toegenomen. Deze zaken leiden tot het opdrukken van de bestrating. In Diepenveen en Tuindorp is de situatie er het meest op achteruit gegaan (rond de 15%-punten), terwijl de situatie in Voorstad, Rielervijk en Rivierenwijk met een vergelijkbaar percentage juist is verbeterd. In deze beheergebieden is meer dan gemiddeld groot onderhoud gepleegd de afgelopen jaren. Nieuwe Zandweerd scoort het meest negatief (68% (heel) veel). Hier staan veel oude bomen in smalle straten.

Terugblik 2013

Van de respondenten gaf 29% aan dat onkruid rond de boomspiegels (heel) veel voorkomt. In Voorstad gaf zelfs de helft van de respondenten dit aan. In totaal gaf 38% aan dat opgedrukte bestrating (heel) veel voorkomt.

Hoofdstuk 3

Het onderhoud van de verharding

De waardering voor de verharding wordt gemeten aan de hand van geasfalteerde en bestrate en onverharde/ halfverharde wegen, fiets- en voetpaden.

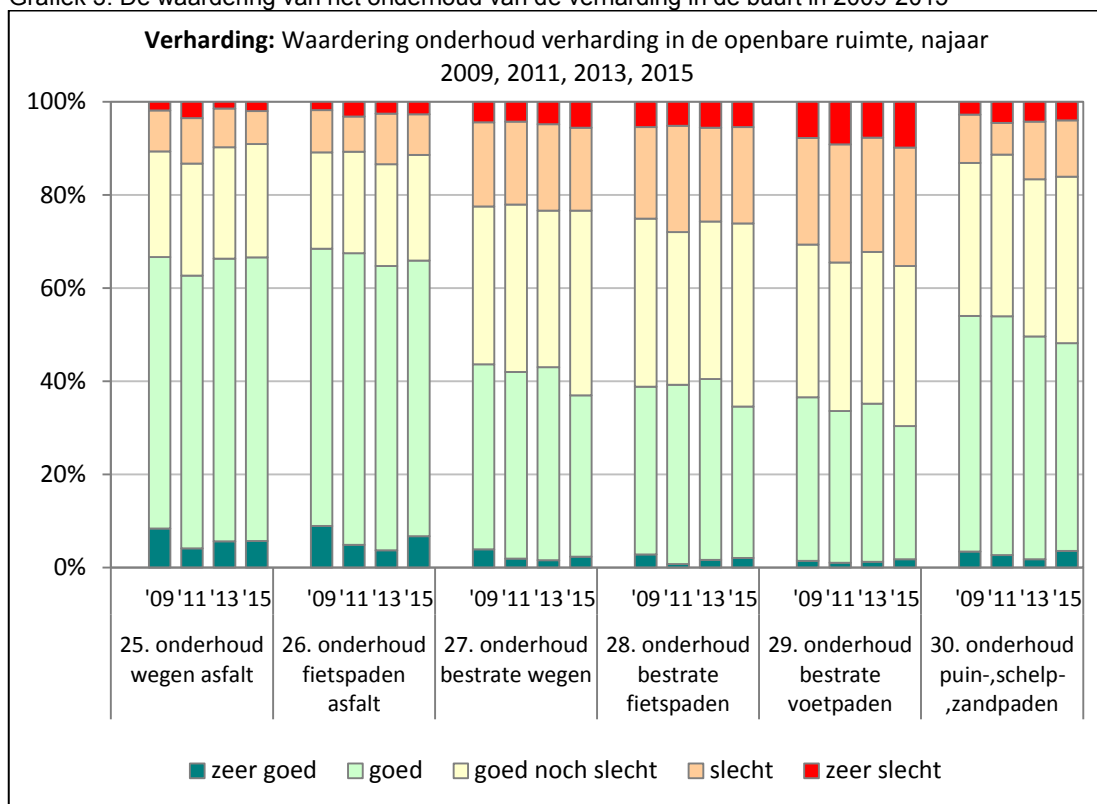
Al sinds 2009 beoordeelt meer dan 30% van de bewoners het onderhoud van de bestrate voetpaden als (zeer) slecht. In 2015 is dit opgelopen naar 35%. Dit heeft een relatie met het versoberde onderhoudsplan van de boomspiegels en de wortelwerking van de vele grote en oude straatbomen die de bestrating opdrukken. Deze indicator is de minst goed beoordeelde van het onderdeel verharding.

Er zijn vier gebieden die bij de helft van de 6 indicatoren als aandachtsgebied worden bestempeld: Tuindorp, Schalkhaar, het Oostrik en Nieuwe Zandweerd.

Terugblik 2013

Met uitzondering van de bestrate voetpaden werd het onderhoud van de verharding in 2013 (redelijk) positief beoordeeld. Bewoners van Keizerslanden-Noord, Tuindorp e.o. en de Rivierenwijk gaven relatief vaak aan dat het onderhoud van de verharding (zeer slecht) is.

Grafiek 3: De waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt in 2009-2015

Hoofdstuk 4

De openbare verlichting

De beoordeling en de werking van de openbare verlichting is in kaart gebracht aan de hand van vier indicatoren die altijd zeer goed worden beoordeeld. Ze staan dan ook in de top 5 van meest positief beoordeelde indicatoren van dit onderzoek.

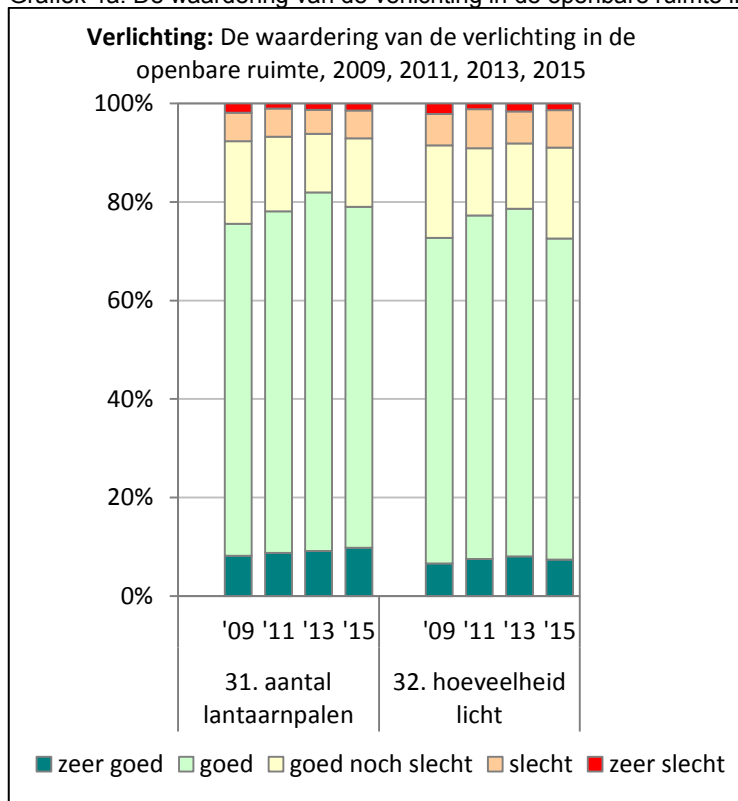
Al sinds het begin van de peilingen wordt het aantal lantaarnpalen en de hoeveelheid licht (zeer) positief beoordeeld. Er zijn geen verschuivingen te zien in het aandeel inwoners dat een (zeer) slechte beoordeling geeft. Ook zijn er geen aandachtsgebieden aan te wijzen.

Bij de waardering voor het aantal lantaarnpalen zien we een opvallende wijziging in Diepenveen: het aandeel bewoners dat het aantal palen als (zeer) slecht beoordeelt, is gestegen van 0% in 2013 naar 19% in 2015.

Terugblik 2013

De beoordeling van het aantal lantaarnpalen en de hoeveelheid licht was in 2013 ook heel goed. Minder dan 10% gaf een (zeer) slechte beoordeling. Er waren in 2013 geen beheergebieden die op dit punt uit de pas liepen.

Grafiek 4a: De waardering van de verlichting in de openbare ruimte in de buurt in 2009-2015

In grafiek 4b valt af te lezen hoe vaak men aangeeft dat de verlichting niet brandt of dat de palen scheef staan of de klep ontbreekt waardoor de bedrading zichtbaar is. Dit komt volgens de bewoners zelden voor in 2015. Slechts 7% is van mening dat dit (zeer) vaak voorkomt. Net als bij de vorige indicatoren over verlichting zijn er geen aandachtsgebieden aan te wijzen.

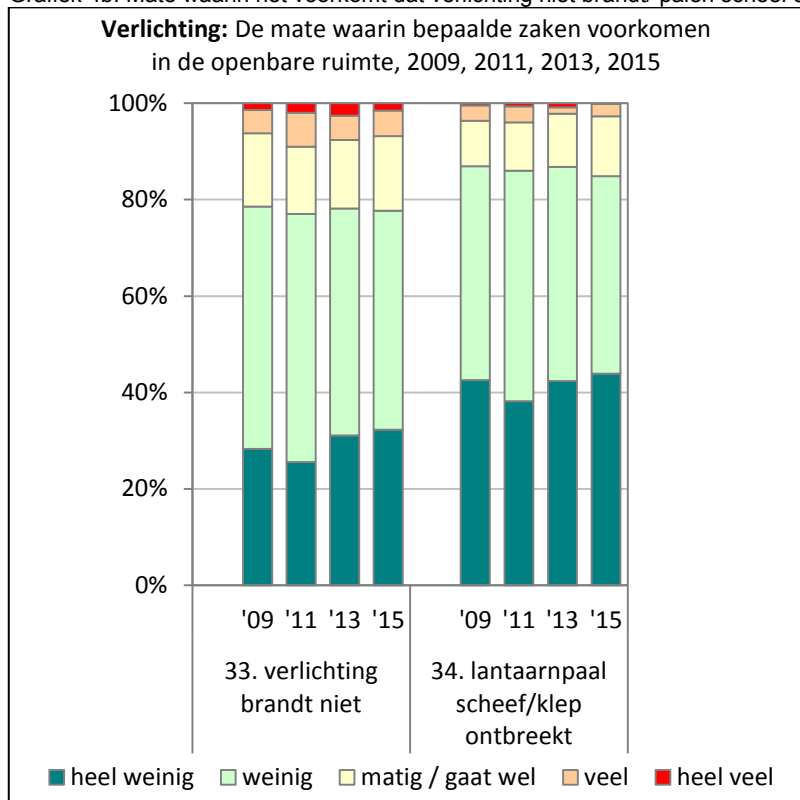
De situatie waarbij lantaarnpalen scheef staan of een klep ontbreekt (indicator 34) komt nog minder voor in 2015: slechts 3% van de Deventenaren geeft aan dat het veel voorkomt dat de lantaarnpalen scheef staan of dat de bedrading ontbreekt. Op gebiedsniveau zijn geen forse veranderingen ten opzichte van 2013 te melden.

Terugblik 2013

Een gering deel was van mening is dat de verlichting niet brandt. Dat de lantaarnpalen scheef staan of dat er een klep ontbreekt, komt nog minder voor.

In de Rivierenwijk en Voorstad geeft men relatief vaak aan (20%) dat de verlichting niet brandt. Bij het scheef staan of ontbreken van een klap van lantaarnpalen viel op dat dit in de Rivierenwijk relatief vaak voorkomt (23%).

Grafiek 4b: Mate waarin het voorkomt dat verlichting niet brandt/ palen scheef staan in 2009-2015

Hoofdstuk 5

Waardering bewegwijzering

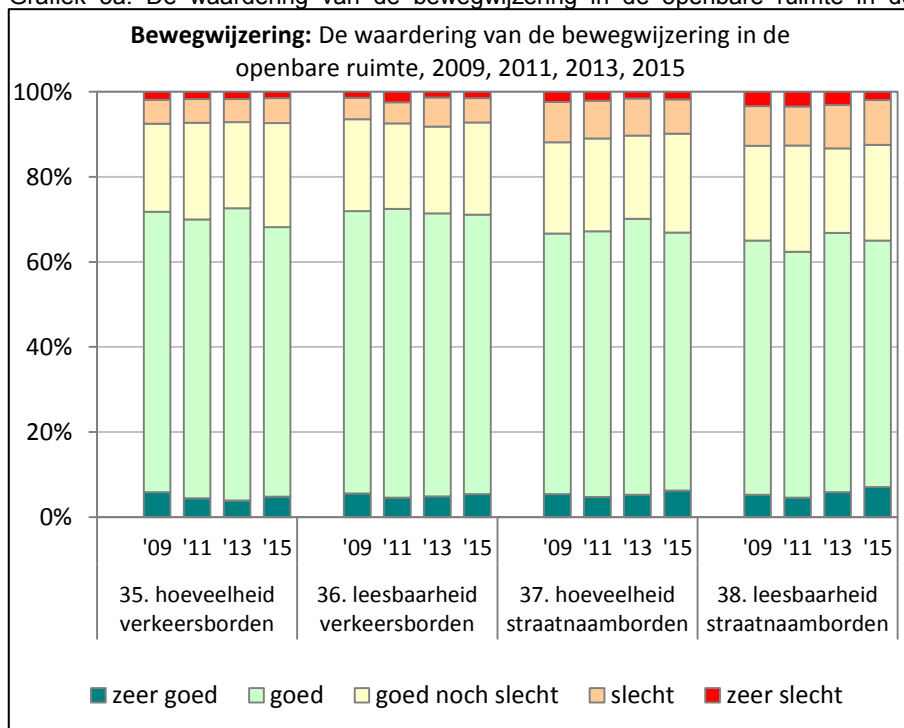

Voor wat betreft de bewegwijzering in de openbare ruimte zijn de hoeveelheid, de leesbaarheid van de verkeers- en straatnaamborden en de mate waarin borden scheef staan, in kaart gebracht.

Het beeld van de bewegwijzering in op de openbare ruimte in 2015 is zeer positief en wijkt nauwelijks af van eerdere metingen. Het percentage (zeer) slecht varieert bij dit onderdeel van 7% bij de hoeveelheid verkeersborden tot 12% (leesbaarheid straatnaamborden).

In de Binnenstad is een opmerkelijke stijging waar te nemen bij het aandeel bewoners dat het aantal verkeersborden als (zeer) slecht beoordeelt. Dit percentage stijgt van 3% in 2013 naar 16% in 2015. Bij de hoeveelheid straatnaamborden is een verslechtering van 20% in Oude Zandweerd te zien. De grootste mutatie op het onderdeel bewegwijzering vinden we in Colmschate-Zuid, waar de leesbaarheid van de straatnaamborden fors is verbeterd. Dit beheergebied was in 2013 nog een aandachtsgebied op deze indicator, maar door een daling van 23% loopt Colmschate-Zuid met 13% (zeer) slecht weer in de pas met de rest van Deventer.

Grafiek 5a: De waardering van de bewegwijzering in de openbare ruimte in de buurt in 2009-2015

Terugblik 2013

Ook in 2013 was het beeld over bewegwijzering voor totaal Deventer zeer positief. Rond de 10% gaf aan dat het (zeer) slecht was. Uit de resultaten voor de afzonderlijke beheergebieden viel op dat de bewoners van Keizerslanden-Noord relatief vaak aangaven dat de hoeveelheid straatnaamborden (zeer) slecht was. In Colmschate-Zuid en Rivierenwijk gaven de bewoners relatief vaak aan dat de leesbaarheid van de straatnaamborden (zeer) slecht was.

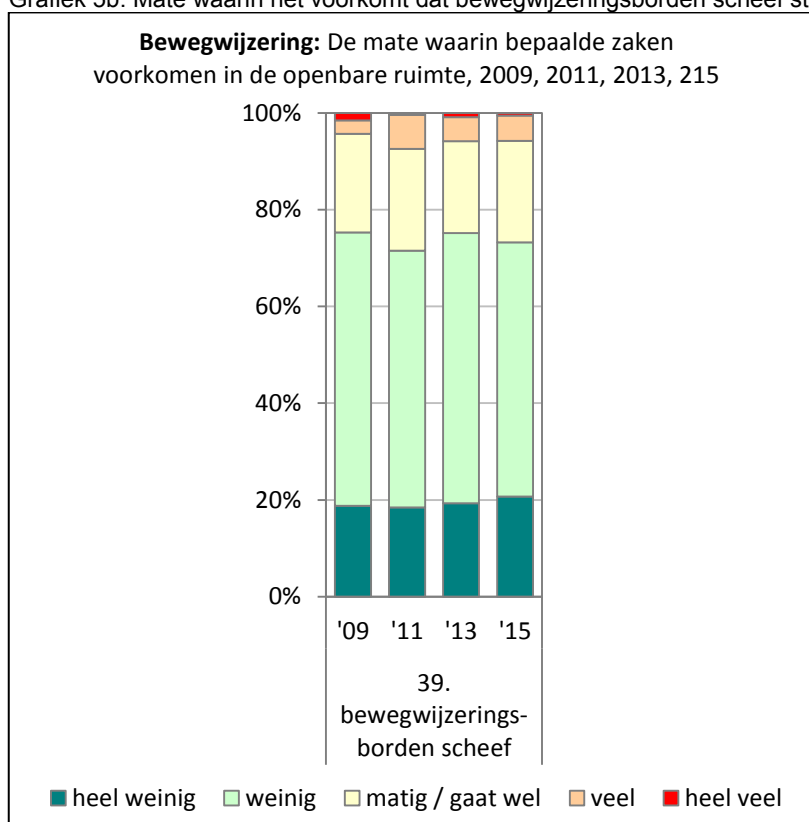
Bewegwijzeringborden scheef

Er is de bewoners ook gevraagd hoe vaak het in hun beleving voorkomt dat bewegwijzeringborden scheef staan. Dit blijkt in 2015 bij 6% van de bewoners (zeer) vaak voor te komen, een even hoog percentage als in 2013. Naar gebied gekeken valt op dat de situatie in alle gebieden behalve de Binnenstad min of meer gelijk is aan de vorige meting. In de Binnenstad gaat de beoordeling van 0% in 2013 naar 12% in 2015. De Binnenstad is hiermee (net) niet het slechtst scorende gebied op dit onderdeel, dat is Keizerslanden-Noord met 15%. Ook hier heeft een verslechtering plaatsgevonden, zij het minder groot dan in de Binnenstad.

Terugblik 2013

Ook in 2013 was het beeld bij deze indicator zeer positief. Zes procent gaf aan dat het (heel) veel voorkomt dat borden scheef staan. De maximale score van 12% (heel) veel was te zien in de Rivierenwijk.

Grafiek 5b: Mate waarin het voorkomt dat bewegwijzeringborden scheef staan in 2009-2015

Hoofdstuk 6

Het meubilair in de openbare ruimte

Bij de beoordeling van het meubilair in de openbare ruimte is gekeken naar de aanwezigheid en het onderhoud van de banken, de verzamelcontainers, de afzetzpalen en de afvalbakken.

Vanaf de eerste meting zijn de Deventenaren redelijk positief over de hoeveelheid en het onderhoud van de banken, containers en afzetzpalen. Over de afvalbakken voor zwerfafval en hondenpoep zijn ze echter een stuk minder positief.

Banken

In 2015 beoordelen 24% en 21% van de inwoners de hoeveelheid en het onderhoud van de banken als (zeer) slecht. In het Oostrik, Keizerslanden-Noord en Tuindorp zien we de slechtste scores.

Verzamelcontainers

Voor wat betreft de boven- en ondergrondse verzamelcontainers voor huishoudelijk afval is het niet opmerkelijk dat bijna de helft van de respondenten geen mening heeft of zegt dat deze vraag niet van toepassing is. Ongeveer 20% beoordeelt de hoeveelheid en het onderhoud als (zeer) slecht in 2015. We zien in Schalkhaar een verslechtering bij de hoeveelheid en het onderhoud van de containers. Het aandeel (zeer) slecht komt daar uit op 44% in 2013 en 50% in 2015. Verder vormt het Oostrik een aandachtsgebied bij de hoeveelheid en het onderhoud.

Afzetzpalen

Een minderheid van 10% beoordeelt de hoeveelheid en het onderhoud van afzetzpalen als (zeer) slecht in 2015. Opvallend is dat in het Oostrik 31% de hoeveelheid palen als (zeer) slecht beoordeelt.

Afvalbakken

Het oordeel over de afvalbakken is verslechterd met 7 procentpunten tussen 2013 en 2015. In 2015 beoordeelt 51% van de inwoners de *hoeveelheid* de afvalbakken als (zeer) slecht. Deze indicator staat op de derde plaats van minst goed beoordeelde indicatoren. In 2015 zijn alle gebieden aandachtsgebieden te noemen.

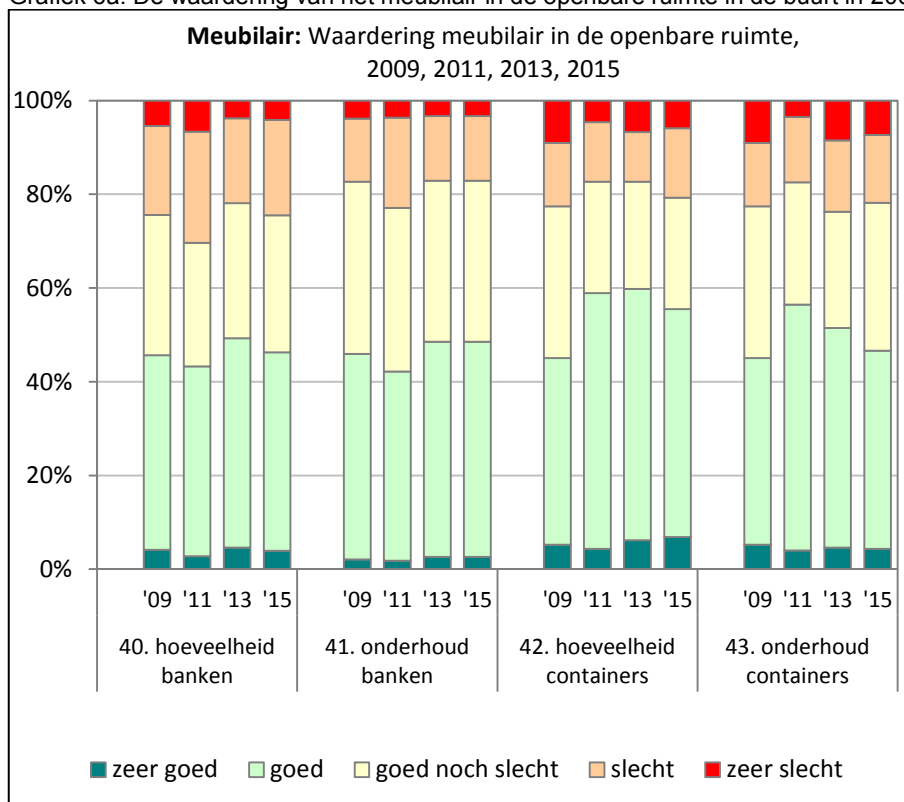
In de afgelopen jaren is een begin gemaakt met het verwijderen van afvalbakken. Hier wordt de komende jaren mee doorgedaan. De verwachting is dat de waardering voor deze indicator daardoor verder zal afnemen.

Het *onderhoud* van de bakken beoordeelt 40% als (zeer) slecht in 2015. Dit was in 2013 nog 33% van de bewoners. Drie gebieden vallen in positieve zin op: de Hoven, Nieuwe Zandweerd en de Vijfhoek vormen *geen* aandachtsgebied.

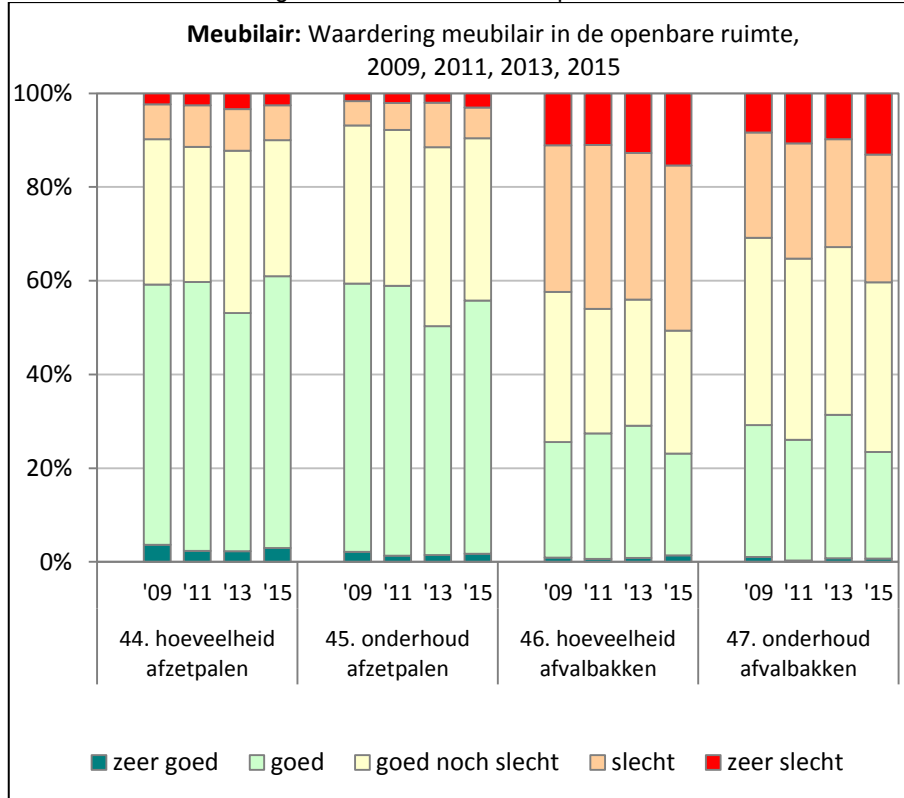
Terugblik 2013

Over de hoeveelheid en het onderhoud van **banken** en de boven- en ondergrondse **verzamelcontainers** voor huishoudelijk afval waren de respondenten redelijk positief en lag het percentage (zeer) slecht rond de 20%. De respondenten waren het minst positief over debanken in Colmschate-Zuid, Keizerslanden-Noord, Tuindorp en Rielervijk. Over de hoeveelheid en het onderhoud van **afzetspalen** waren de bewoners nog positiever, ook in de alle onderliggende beheergebieden. De waardering van het aantal aanwezige **afvalbakken** was minder positief. Ruim 40% was ontevreden. In Tuindorp en de Rielervijk waren de bewoners het vaakst ontevreden en lag het percentage rond de 60%.

Grafiek 6a: De waardering van het meubilair in de openbare ruimte in de buurt in 2009-2015

Grafiek 6b: De waardering van het meubilair in de openbare ruimte in de buurt in 2009-2015

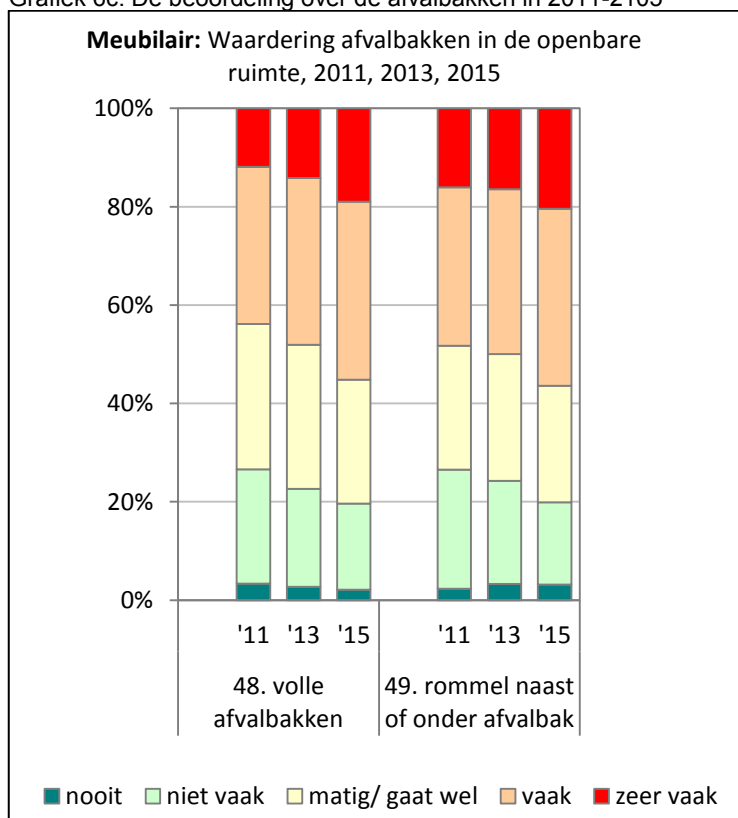
Afvalbakken vol of rommel ernaast

Vanaf 2011 wordt gevraagd of het vaak voorkomt dat de afvalbakken te vol zijn en of er veel rommel naast of onder de afvalbakken ligt (zie grafiek 6c). Tussen 2013 en 2015 komt het volgens Deventenaren steeds vaker voor dat de afvalbakken vol zijn en rommel naast of onder de bakken ligt. In 2015 geeft meer dan de helft van de respondenten het oordeel 'vaak' of 'zeer vaak' (afvalbakken vol: 55% en rommel ernaast of eronder: 56%). Het zijn de minst goed beoordeelde indicatoren uit het hele onderzoek van 2015.

We zagen al dat het aantal afvalbakken is verminderd. Ook is Diftar ingevoerd in 2013, waardoor de bewoners nu betalen voor het aanbieden van restafval. Dit leidt tot ongewenst gedrag zoals het dumpen van huisvuil in openbare afvalbakken. Hoewel we dit niet hebben onderzocht, kunnen deze twee ontwikkelingen ten grondslag liggen aan de minder goede waardering.

In 2015 zijn de respondenten uit het Centrum het meest negatief over de volle afbakken (74% (zeer) vaak), op de voet gevolgd door Binnenstad, Tuindorp en Keizerslanden-Noord. Alleen Bathmen vormt geen aandachtsgebied. Bij het oordeel over rommel naast of onder de afvalbak vormen alle gebieden een aandachtsgebied. Tuindorp (74%), Rivierenwijk (74%), Voorstad (70%) en Centrum (68%) zijn daarbij de slechtst scorende gebieden.

Grafiek 6c: De beoordeling over de afvalbakken in 2011-2105

Terugblik 2013

De helft van de respondenten gaf aan dat volle bakken en rommel ernaast of eronder (zeer) vaak voorkwam. Bij rommel naast de afvalbakken vormden Rivierenwijk en Keizerslanden-Noord de uitschieters. Bijna 80% was daar van mening dat dit (zeer) vaak voorkwam.

Hoofdstuk 7

Tot slot

Aan het einde van de vragenlijst kregen de respondenten de volgende vraag voorgelegd: Stel u krijgt € 100.000 ter beschikking, aan welk onderdeel zou u dat besteden?

Net als in de voorgaande jaren staat het schoonmaken van de openbare ruimte op de eerste plaats. De trend dat dit onderdeel steeds vaker werd genoemd vanaf 2009, wordt niet doorgezet. In 2015 wil 36% van de bewoners de € 100.000 besteden aan het schoonhouden van de openbare ruimte, tegenover 40% in 2013.

De trendbreuk houdt verband met de nieuwe nummer twee. Veel meer bewoners dan in 2013 zouden er nu voor kiezen om het geld te besteden aan het onderhoud van het groen. Dit onderdeel was altijd stabiel op 16%, maar stijgt nu ineens naar 24%. Dit gaat ten koste van het onderhoud aan de verharding en het al genoemde schoonhouden.

Men wil dus liever geld besteden aan het groen dan aan de verharding. Daarmee blijkt dat 2013, toen de bewoners de verharding boven het groen kozen, een eenmalige keuze was.

Bij bezuinigen gaat de voorkeur uit naar het meubilair (32%), gevolgd door de bewegwijzering (27%) en de hoeveelheid groen (18%). Deze top-3 is niet anders dan in de voorgaande jaren.

Op het niveau van beheergebied is een aantal opvallende afwijkingen te noemen:

Besteden

- In het Oostrik, De Vijfhoek, Colmschate-Zuid en Diepenveen staat het onderhoud van het groen op de eerste plaats.
- In Bathmen staan het onderhoud van het groen en het onderhoud van de verharding op een gedeelde eerste plaats.
- Een ton besteden aan het onderhoud van de verharding heeft de voorkeur van 15% van de bewoners, maar in Nieuwe Zandweerd en Bathmen is dit percentage twee keer zo hoog.

Bezuinigen

- In Keizerslanden-Noord ziet men het liefst een bezuiniging op de hoeveelheid groen, terwijl dit onderdeel gemiddeld in Deventer pas op de derde plaats staat.
- In Voorstad staat niet een bezuiniging op het meubilair bovenaan, maar verkiest ruim een derde van de bewoners de bewegwijzering boven het meubilair.
- In De Hoven denkt men heel verschillend over bezuinigen. De percentages liggen hier het dichtst bij elkaar.

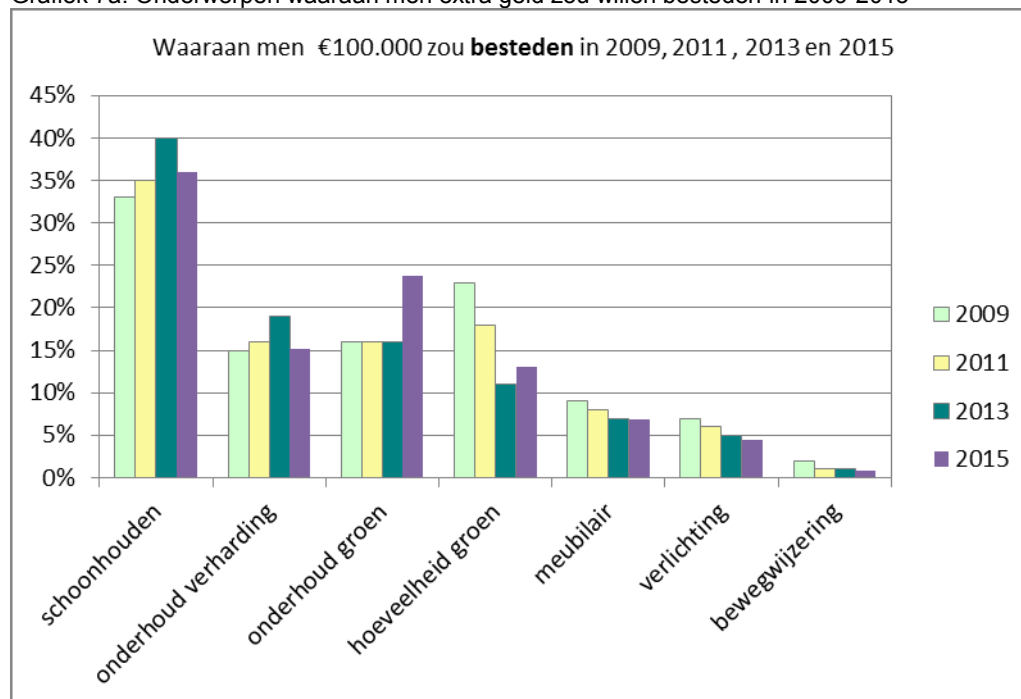
Terugblik eerdere jaren

In alle peiljaren is het schoonmaken van de openbare ruimte het meest genoemde onderwerp waaraan men extra geld zou willen besteden. Bij plaats twee tot en met vier heeft wel een wijziging plaatsgevonden. In 2009 en 2011 bestond deze namelijk uit 2.) hoeveelheid groen, 3.) onderhoud verharding en 4.) onderhoud groen, terwijl deze top in 2013 bestaat uit 2.) onderhoud verharding, 3.) onderhoud groen en 4.) hoeveelheid groen. Ten opzichte van 2009

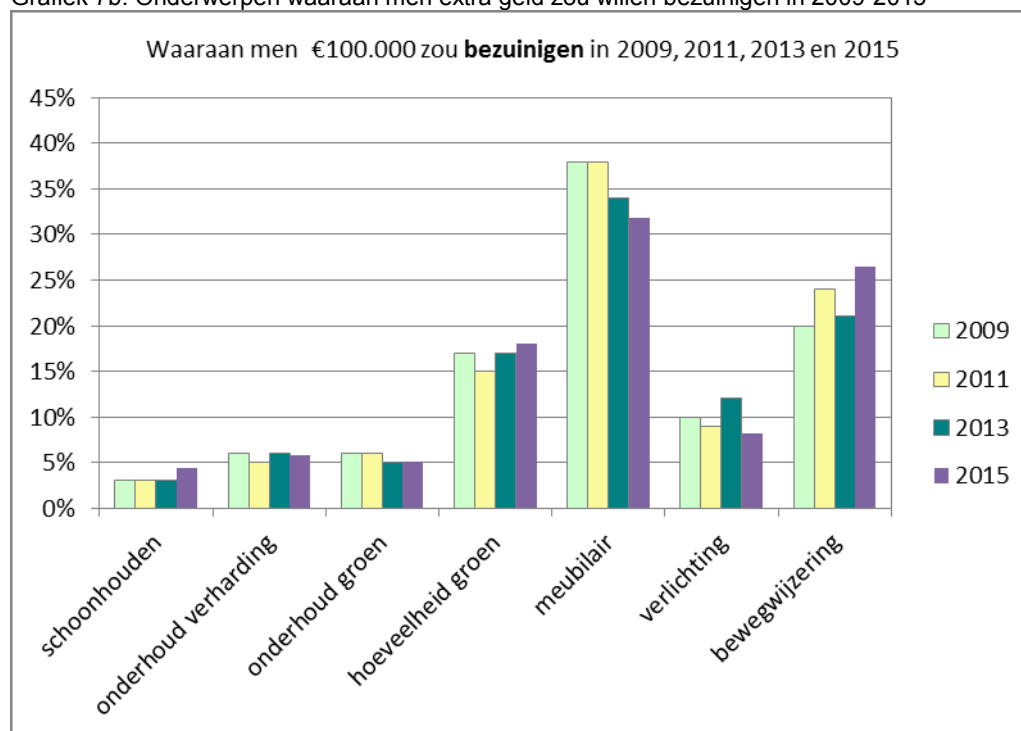

en 2011 willen de respondenten in 2013 dus meer besteden aan de verharding dan aan het groen.

Grafiek 7a: Onderwerpen waaraan men extra geld zou willen besteden in 2009-2015

Grafiek 7b: Onderwerpen waaraan men extra geld zou willen bezuinigen in 2009-2015

Bijlagen

1. Beheergebieden

MOR- gebied		Buurt(en)	
1	Centrum	00	Centrum
2	Binnenstad (excl. Centrum)	01-04	Bergkwartier, Noordenbergkwartier, Noordenbergsingel, Singels
3	De Hoven	09	De Hoven
4	Oude Zandweerd	10-13	Noorderplein, Zwolseweg, Lange Zandstraat, Zandweerd-Zuid
5	Voorstad	20-23	Rode Dorp, Oudegoedstraat, Burgemeestersbuurt, Oosterstraat
6	Rielerwijk	24-25	Rielerweg-West, Rielerweg-Oost
7	Rivierenwijk	50-51	Rivierenbuurt. Deltabuurt
8	Knutteldorp eo	60,61,05	Hoonwerk, Knutteldorp, Raambuurt
9	Nw. Zandweerd	14-15	Zandweerd-Noord. Schrijversbuurt
10	Borgele/Platvoet	30-31	Borgele, Platvoet
11	Tuindorp eo	40-42	Ludgeruskwartier, Tuindorp, Rollecatekwartier
12	Keizerslanden Noord	43-44	Oranjekwartier, Landsherenkwartier
13	Oostrik eo	70-72	Het Oostrik, Groot Douwel, Blauwenoord
14	Vijfhoek	73-77	Op den Haar, Steinvoorde, Graveland, Het Jeurlink, Het Fetlaer/Spijkvoorde
15	Colmschate Z	80-86	Dorp Colmschate, De Scheg, Colmschaterenk, Roessink, 't Bramelt, Essenerveld, Swormink
16	Diepenveen	90	Dorp Diepenveen
17	Schalkhaar	93	Schalkhaar
18	Bathmen	100	Dorp Bathmen
De volgende buurten zijn buiten beschouwing gelaten			
		26	Brinkgreven
		62-65	Industrieterrein
		78-79	Spijkvoorde en buitengebied
		87	Handelspark de Weteringen
		88-89	Bannink en Oxerhof
		91,92,94-98	Buitengebied Diepenveen
		101-103	Buitengebied Bathmen

2. Respons

	MOR- gebied	Buurt(en)	Respons	
			Aantal	%
1	Centrum	00	69	27%
2	Binnenstad (excl. Centrum)	01-04	48	32%
3	De Hoven	09	44	31%
4	Oude Zandweerd	10-13	60	40%
5	Voorstad	20-23	64	36%
6	Rielerwijk	24-25	50	22%
7	Rivierenwijk	50-51	63	22%
8	Knutteldorp eo	60,61,05	59	37%
9	Nw. Zandweerd	14-15	46	33%
10	Borgele/Platvoet	30-31	113	34%
11	Tuindorp eo	40-42	65	41%
12	Keizerslanden Noord	43-44	46	24%
13	Oostrik eo	70-72	63	39%
14	Vijfhoek	73-77	56	43%
15	Colmschate Z	80-86	72	48%
16	Diepenveen	90	50	45%
17	Schalkhaar	93	48	44%
18	Bathmen	100	59	49%
	Totaal		1075	34%

